

Terugblik Natuur & Economie

De waarde van de Nederlandse natuur

30 Oktober 2012

Op 30 oktober 2012 vond het congres Natuur & Economie plaats op Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp. In dit document kunt u de samenvattingen van de drie inleidende sprekers vinden alsmede een impressie van de workshops. Voor presentaties, foto's en de deelnemerslijst verwijst ik u graag door naar link onderaan de pagina. Hartelijk dank voor uw aanwezigheid!

Samenvattingen inleidingen:

Prof. dr. Arnold Heertje

Dhr. Heertje begint zijn rede met een referentie naar de recent uitgereikte Nobelprijs voor de economie. Deze ging dit jaar naar de Amerikaanse economen Roth en Shapley voor hun onderzoek naar de manier waarop allerlei zaken in de economie aan elkaar worden gekoppeld en worden verdeeld. Dhr. Heertje benadrukt dat dit onderzoek gebaseerd is op het bedienen van mensen op basis van voorkeuren, niet op basis van de markt. Hij geeft aan dat hierbij de economie als geheel belangrijk is, en niet slechts het financiële gedeelte ervan. Kernelement daarbij is het begrip 'welvaart', dat draait om het voorzien in behoeftes voor de mens van nu, van straks en waar ook ter wereld. Dit thema staat centraal in de inleiding van Dhr. Heertje.

Natuur kan worden gezien als een van de middelen om in deze welvaart te voorzien, waarbij natuur zowel een consumptiegoed is (het voorziet direct in een behoefte) als een gebruiksgoed (wanneer natuur gebruikt wordt om in te bouwen bijvoorbeeld). Als consumptiegoed beschouwd is het niet mogelijk de totale waarde af te leiden uit de financiële aspecten.

Maar bij veel besluitvormingsprocessen worden juist alleen deze financiële aspecten meegewogen. Omdat de waarde van de natuur voor de mens nooit te vangen is in de financiële aspecten alleen, komt de natuur er veelal slecht van af in besluitvormingsprocedures. Vaak is het gevolg hiervan massale burgerprotesten. Deze protesten kunnen worden gezien als het uiten van voorkeuren. Dhr. Heertje pleit ervoor om besluitvorming tot stand te laten komen op basis van voorkeuren, zoals in het onderzoek van de Nobelprijswinnaars. Op deze manier krijgen ook niet-reproduceerbare goederen zoals natuur een plek.

Ten slotte geeft Dhr. Heertje aan dat wanneer een besluit wordt genomen op basis van voorkeuren, dit dient te gebeuren via een integrale architectuur ('mechanism design'). Dhr. Heertje sluit af met de mededeling dat er drie dingen van belang zijn om problemen omtrent deze integrale aanpak op te lossen: (1) Inzicht in de complexiteit van de vraagstukken, (2) Overzicht van alle aspecten van die vraagstukken en (3) Moed om de dingen aan te pakken.

Drs. Ed Nijpels

Dhr. Nijpels begon met de mededeling dat met het regeerakkoord van Rutte II er een einde is gekomen aan het afbraakbeleid voor natuur dat tijdens Rutte I is ingezet. De EHS wordt afgemaakt, waarmee nut en noodzaak van dit netwerk voor de natuur opnieuw worden erkend. Ondanks deze erkenning is er nog steeds veel minder geld beschikbaar voor natuurbeheer. Dat levert nieuwe vraagstukken op.

Er zijn al veel onderzoeken uitgevoerd naar de waardebeoordeling van natuur, constateerde dhr. Nijpels, maar de vraag blijft hoe we dat geld bij het natuurbeheer krijgen. Dat is een vreemd verschijnsel. Wie naar een café gaat, haalt het niet in zijn hoofd geen drankje te bestellen. Ondertussen

maken talloze mensen op zondag een wandeling door het bos, zonder dat beheerders daar iets van terugzien. En het geld van de pannenkoek die na de wandeling wordt gegeten, gaat naar het restaurant. De vraag komt dan ook op hoe en of je de kosten voor het

natuurbeheer mag doorberekenen in de prijs van de pannenkoek. Mensen komen immers ook voor het bos, niet alleen voor de pannenkoek.

Dit soort problemen hebben gezorgd voor een frisse wind in de wereld van het natuurbeheer. Er zijn afspraken gemaakt om meer samen te werken, ambitieus te zijn, de biodiversiteit te verhogen en daarbij ook nog eens minder afhankelijk te zijn van de overheid. De grote organisaties hebben al aardig wat veranderingen doorgevoerd op het gebied van ondernemerschap. Op dit moment zijn er 4 pijlers belangrijk: (1) Hout, (2) Biomassa, (3) Vastgoed en (4) Verkoop van andere producten.

Dhr. Nijpels voorspelt over 5 jaar een compleet andere natuurbeheersector. De EHS zal af zijn en de natuurbeherende organisaties zullen veel minder afhankelijk zijn van de overheid. Staatsbosbeheer, bijvoorbeeld, dient verzelfstandigd te worden. Nú is het moment om met z'n allen na te denken over hoe we de nieuwe uitdagingen aan moeten gaan.

Drs. Jerwin Tholen

KPMG heeft een casestudy uitgevoerd in Bos en Lommer naar de financiële baten van groen vanuit het oogpunt van gezondheidszorg. Dat groen een positief effect heeft op de gezondheid van mensen is als feit aangenomen, aldus dhr. Tholen van KPMG. Verschillende studies lieten een zo sterke correlatie zien dat er gerekend kon worden aan de gezondheidsbaten van groen. Gecorrigeerd voor bijvoorbeeld inkomen, zien we dat 10% meer groen zorgt voor 132 zorgpatiënten minder. Bij de doorrekening zijn zowel de 'echte' ziektekosten als de kosten voor de werkgevers meegenomen. De financiële effecten bleken zo groot dat de investering in meer groen zich in vijf tot twaalf jaar terugverdient. Niet alleen omdat de zorgkosten zelf afnemen, maar vooral door de extra productiviteit die gezonde mensen leveren.

Dat groen ook op deze manier een belangrijk financieel voordeel heeft lijkt geen twijfel. Belangrijke vragen zijn er echter nog wel, zo besloot dhr. Tholen. Maakt het bijvoorbeeld uit wat voor groen er is? Is een grasveld even goed als een bos of een heg? En hoe zit het met de toegankelijkheid van het groen, doet dat er toe? Nader onderzoek in de toekomst zal antwoord moeten geven op deze vragen.

Workshops:

Tijdens het congres zijn er een zevental workshops georganiseerd, een korte foto-impressie:

Filosofisch gesprek natuurlijk-econom

Veluwefonds en Veluwe collectief, gemeente Rheden

Groene baten, investeringen in het groen

Beleviseconomie & creativiteit

Landschap als bron van energie en economie

Duurzaam ondernemen en zonnepanelen

Economisch rendabel Landgoed Larenstein

De presentatie van dhr. Tholen en de workshopspresentaties van dhr. Buiting ('Landschap als bron van energie en economie') en mw. Teunissen ('Groene baten, investeringen in het groen') zijn op onderstaande link te vinden. Ook zijn de deelnemerslijst en enkele foto's weergegeven.

Wij willen u van harte bedanken voor uw aanwezigheid tijdens dit congres en hopen u nogmaals te mogen verwelkomen.

[http://www.vanhall-larenstein.nl/Lectoraten/Geïntegreerd Natuur- en landschapsbeheer.aspx](http://www.vanhall-larenstein.nl/Lectoraten/Geïntegreerd_Natuur- en_landschapsbeheer.aspx)

Hartelijke groet,

Derk Jan Stobbelaar

John Janssen

Martijn van der Heide

Larissa Appel

Vooruitblik

Welkom in de Natuur, 29 november 2012, Van Hall Larenstein te Velp

Op welke manier kunnen we er voor zorgen dat bezoekers zich welkom voelen in de natuur? Welke rol spelen de natuur- en recreatieorganisaties bij het aantrekkelijk maken van natuur en landschap in de toekomst? En hoe kan dit een meerwaarde opleveren voor het natuurbeheer?

Deze en andere vragen worden beantwoord tijdens de Kennisdag 'Welkom in de natuur' op donderdag 29 november 2012 op Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp.

- Vier workshoprondes met meer dan 25 workshops
- Ruimte om uw netwerk te vergroten
- Uitreiking van de Nationaal Groenfonds Natuurprijs
- Afsluitende borrel

Meer informatie op: <http://www.vanhall-larenstein.nl/kennisdag>

